

Koe & Wij

Oplossingen voor de
knelpunten

Oplossingen voor Knelpunten

1. Economie en Arbeid
2. Smakelijkheid gras
3. Voeding en Ureum
4. Graslandplanning
5. Technische voorzieningen
6. Verkaveling
7. Melkrobotbedrijven specifiek
8. Grote koppels specifiek
9. Kleine Huiskavel: specifiek
10. Hoge productie: specifiek

Wat is financieel het beste?

- Weiden komt vaak beter uit, maar op grote intensieve bedrijven vrijwel geen verschil
- Loonwerkkosten lager bij grote blokken bewerken
- Beweidingsduur verlengen: minder loonwerk en krachtvoer
- Goede verkaveling
- Lagere kunstmestruimte weiden (2009) (20 tot 40 N per ha) aanvullen met N uit klaver

**Arbeidsuren en
Arbeidsorganisatie**

- Goede verkaveling
- Grote blokken
- Standweiden eenvoudigere organisatie
- Aanpak passend bij bedrijf en ondernemer
- Onbeperkt weiden grootste arbeidsbesparing
- Ophalen koeien met snel vervoer ((brom)fiets, quad, hond helpen)
- Afrastering verplaatsen door weiderobot

Diergezondheid

- Risico voedingsstoornissen oplossen door bijvoeding tijdig aan te passen, vooral structuur/ energie-aanbod
- Vliegen en wormbestrijding vragen extra aandacht
- Ook jongvee weiden

Tochtigheidswaarneming

- Verrekijker
- Verste percelen jongvee weiden
- Koeien niet weiden achter maïs

Te weinig mest in de put

- Aantal uren weiden beperken tot 1 uur per kg ds stof vers grasopname
- Na 15 juli geen organische mest meer (opslagcapaciteit voldoende?)

Smakelijkheid (ds-opname)

- 1e sn voldoende percelen(6-7) 4 d omweid
- Vroeger inscharen voorjaar (halve weidesnede)
- Alle etgroen proberen te beweiden
- Natrium bemesten
- Minder mest in weide: minder uren weiden 1 kg ds = 1 uur
- Organische mest alleen maaipercelen
- Zodebemester goed afstellen
- Veel omscharen najaar

Weer (nat/ droogte)

- Meer bijvoeren/ minder uren weiden.
- Doorgeschoten gras (droog) uitbossen
- Grotere percelen

Vertrapping

- Opstallen en goede kuil bijvoeren
- Sneller omweiden (nat), vooral najaar.
- Ontwatering perceel verbeteren
- Meer percelen tegelijk
- Flexibele mobiele drinksystemen

Het vee is recent opgestald. De "sporen" van weidegang zijn nog goed te zien in de klei bij Maren-Kessel.

Maaien in dienst beweiding moeilijk

- Eerste snede maaien in twee blokken
- Stel planning iedere week bij
- Twee keer weiden -> een keer maaien
- Accepteren dat lengte niet altijd optimaal is.
Lengte maaien ook niet altijd zoals gewenst.

Roest

- Kunstmest beter verdelen over seizoen
- Niet te vroeg stoppen met kunstmest
- Later laatste gift org. mest (Kali)
- Grasrassen met roestresistentie+
- Gras-klaver zaaien
- Meer en eerder maaien bij roest

Herfstgras

- Gras kort houden
- Vaak omweiden
- Voldoende structuur voeren
- Meer maaien
- Voorkomen teveel najaarsgras
- Na 1 aug geen drijfmest meer
- Voorkom te hoge N-gift:
suikergehalte gras -
- Mengsel inzaaien van diploïde
en tetraploïde Engels Raaigras
(meer open en tetra is
smakelijker)
- Klepelen of bloten

De hele groep ruikt of het herfstgras "stinkt".

Ureum

- Bemesting afstemmen op opbrengst per snede
- Gedeelde N-gift bij standweiden
- N-arme producten bijvoeren
- In rantsoenberekening sturen op RE van 14 % bij LaagProd en 16% bij HP

Graskwaliteit wisselend

- Bijvoeding aanpassen om voldoende energieopname te houden
- Krachtvoerniveau en samenstelling variëren
- Voldoende structuur
- Standweiden mindere kwaliteit kuil -> jongvee DK-voer. Na weiden niet te lang door laten groeien (2 weken)

Melkproductie constant

- Sturen ruwvoer en krachtvoer
- Hoge temp -> nacht weiden
- Kwaliteit gras hoog houden (1000 VEM)
- Melkproductie laten leiden door economie (soms daling accepteren)
- Werk consequent met ophalen/ wegbrengen koeien

Keuze systeem moeilijk

- Voor en nadelen op een rij
- Verschil opbrengst omstandweiden?
Onderzoek nodig!!
- Standweiden past beter als nat (voorjaar standweiden, later omweid)
- Omweiden is flexibeler
- Rantsoenbeweiden past ook goed bij te lang gras als tussenoplossing

Aanbod in standweide te weinig/ te veel

- Tijdelijk: meer/ minder bijvoeren
- Structureel:
 - Betere planning passende oppervlakte bij gewenste uren weiden
 - Weideblok vergroten/ verkleinen (in stroken)

Jongvee weidt op huiskavel

- Koeien meer bijvoeren
- Jongvee op afstandkavel
- Jongvee bijvoeren (minder oppervlakte nodig)

Aanbod en groei wisselend (weer)

- Bijvoeding en aantal uren weiden variëren
- Bij omweiden tijdig perceel overslaan
- Eventueel tijdelijk stripgrazen of rantsoenbeweiden (minder vertrapping / verlies)

**Aanbod niet passend bij gewenst
aantal dagen weiden en
bijvoeding sturen**

- Goede planning voorafgaand aan het seizoen (of planning bijstellen)
- Vroeg in voorjaar starten met weiden
->->->
- Bijvoeding afstemmen op het grasaanbod (en niet andersom)
- Aantal uren weiden variëren
- Aantal dagen weiden per perceel aanpassen (liefst niet meer dan 4)
- Let bij te kort gras op voldoende structuur

**Slechte of onvoldoende
kavelpaden**

- Bij te weinig extra aanleggen
- Kwaliteit: steentjes los is funest voor koeienpoten-> verbeteren/vervangen
- Verwijder regelmatig puin, ook bij ingangen percelen

Bijvoeding en broei kuil

- Kleinere zomerkuilen maken
- Wikkelpakken
- In (Maïs)sleufsilos of andere vrijgekomen opslag een lage kuil maken voor zomerbijvoeding (eventueel aan een zijde tegen wand sleufsilos) Najaar weer maïs.
- Extra lengte opslag maken

Vertrapping bij ingang percelen

- Dammen verharderen
- Regelmatig met geel zand aanvullen
- Ingangen regelmatig verplaatsen of verbreden
- Ingang achter in perceel en uitgang voor
- Drinkbak niet bij ingang
- Meerdere percelen tegelijk weiden(1dag/perceel)

Trapgevoelig perceel

- Ontwatering verbeteren door rondleggen of drainage -> langer weideseizoen; eerder op perceel; minder verliezen; minder herinzaai

Te kleine huiskavel

- Kavelruil
- Grond aan huis bijkopen of pachten
- Deel van koeien weiden (laagprod.)
- Nog meer bijvoeren
- Minder uren weiden
- Jongvee op afstandskavel

Grond over weg of grote watergang

- Veeoversteekplaats: borden/
lichten
- Veeoversteekplaats met
veeroosters
- Veetunnel
- Via(vee)duct
- Mobiel melksysteem
- Verplaatsing
- Zie ook 6.1

Hoge kosten voor oplossingen

- Actief zoeken naar verkavelingsprojecten
- Contacten leggen met organisaties die belang hebben (LTO, Gemeente, Prov, DLG, etc)
- Creatieve oplossingen met omwonenden
- Subsidie aanvragen of project

**Kruisen koe- en
machineverkeer**

- Wildroosters
- Op afstand bediende draden (laten zakken)
- Gescheiden paden
- Koeien tijdelijk opsluiten
- Hekdranger voor trekker (opendrukken)
- Stroomrooster (5 draden op 10 cm)
- Melkrobot in de weide
- Virtuele afrastering (draad ondergronds met ontvanger aan dier)

Te lage bezoektrequentie robot
(Hoe lokken/ sturen?)

- Koeien vaker halen
- Meer uitgangen stal
- Korter beweiden/ meer bijvoeren
- Meer percelen tegelijk gebruiken:
Smakelijke 2e weide
- Zorg voor actieve koeien
(structuur voeren)
- Bijvoeding op vaste tijden
- Voldoende aandacht voor klauwen
- Weideselectiebox -> ->
- Zorgen voor overcapaciteit
- Aandurven om de koeien los te
laten (vrij koeverkeer bij voldoende
capaciteit)
- Scherp op melksnelheid letten
bij fokkerij
- Aantal mislukkingen verminderen
- Gezonde koeien is van groot belang
- Meer ruimte rond de robot

Wat is acceptabele bezoekfrequentie?

- Volgens leverancier is 2,5 gewenst in relatie tot celgetal
- Veehouders denken hier wisselend over met als ondergrens 2,0.

Afstand tot stal

- Alleen percelen dicht bij stal weiden
- Afstand tot ingang perceel: 500 m is zeker acceptabel
- Vaker koeien ophalen (als ver weg) of opdrijven met weiderobot
- Vaker bijvoeren
- Combineren twee percelen (overdag verder weg en 's nachts dichtbij of andersom als warm)

Grond over weg of grote watergang

- Veeoversteekplaats met veeroosters (als geen gemotoriseerd verkeer)
- Veetunnel
- Via(vee)duct
- Mobiel melksysteem
- Verplaatsing

Vertrapping

- Twee groepen weiden
- Alleen laagproductief weiden
- Alleen jongvee of droge koe weiden

**Huiskavel te klein door
groeiende veestapel**

- Verkaveling verbeteren
- Alleen laagproductief weiden
- Meer bijvoeren

Koepad te smal

- Pad verbreden door afrastering ver zetten. Verharding hoeft niet per se.

Verkaveling

Te kleine huiskavel

- Kavelruil
- Grond aan huis bijkopen of pachten
- Deel van koeien weiden (laagprod.)
- Nog meer bijvoeren
- Minder uren weiden
- Jongvee op afstandskavel

Grond over weg of grote watergang

- Veeoversteekplaats: borden/ lichten
- Veeoversteekplaats met veeroosters
- Veetunnel
- Via(vee)duct
- Mobiel melksysteem
- Verplaatsing

Verkaveling

Hoge kosten voor oplossingen

- Actief zoeken naar verkavelingsprojecten
- Contacten leggen met organisaties die belang hebben (LTO, Gemeente, Prov, DLG, etc)
- Creatieve oplossingen met omwonenden
- Subsidie aanvragen of project

Bijvoeding: hoeveelheid bepalen

- Bijvoeding afstemmen op het grasaanbod (en niet andersom)
- Aantal uren weiden variëren
- Aantal dagen weiden per perceel aanpassen (liefst niet meer dan 4)
- Let bij te kort gras op voldoende structuur

Te weinig grasaanbod standweide

- Tijdelijk: meer bijvoeren
- Structureel:
 - Betere planning passende oppervlakte bij gewenste uren weiden.
 - Weideblok vergroten/ verkleinen (in stroken).

Vertrapping

- Alleen laagproductief weiden.
- Alleen jongvee of Droge Koe weiden.

Melkproductie constant

- Sturen ruwvoer en krachtvoer
- Hoge temp -> nacht weiden
- Kwaliteit gras hoog houden (1000 VEM)
- Melkproductie laten leiden door economie (soms daling accepteren)
- Werk consequent met ophalen/ wegbrengen koeien

Graskwaliteit wisselend

- Bijvoeding aanpassen om voldoende energieopname te houden
- Krachtvoerniveau en samenstelling variëren
- Voldoende structuur

Onregelmatige grasopname door weersinvloed (regen)

- Bijvoeding en aantal uren weiden variëren
- Eventueel tijdelijk stripgrazen of rantsoenbeweiden -> minder vertrapping / verlies en betere opname
- Veel omscharen in het najaar om opname op niveau te houden.

Koe & Wij

Optimaliseer de beweiding.
Werk knelpunten weg.

Er is veel mogelijk!